

Forbindelse mellem Regjeringen og Udstillingskomiteen ikke havde fundet Sted.

Sage: Jeg havde haabet, at denne 1ste Behandling igaar vilde være bleven bragt tilende, og jeg skalde da ikke have sagt et Ord, men da Lovforslaget nu er blevet behandlet af flere ærede Medlemmer, navnlig med Hensyn til Jernbanevæsenet, beder jeg om Tilladelse til at gjøre nogle Bemærkninger. Det er maasse uret af mig at have begjæret Ordet, da jeg ikke har Andre at tale for end mig selv; men jeg skal bestræbe mig for at være saa kort som mulig. Det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) bemærkede igaar, at han var imod den bebudede overordentlige Skat; den vil han af med, men han vil spare paa Soldaterne. Jeg vil gjerne til en Afveksling være enig med det ærede Medlem, idet jeg skal stemme for at negte den extraordinære Skat, men jeg haaber da, at han vil være med til at stryge de 1½ Million Rd.; som i §. 26 ere opførte til Jernbanevæsenet. Flere ærede Talere have ogsaa krympet sig ved den extraordinære Skat, og det stiller sig for mig, som om dens Skæbne virkelig kan være meget farefuld, men mine Herrer, nu er det, at de Bøxler forfalde, som vi traf for en 3 Aar siden for Jernbaner paa Statskassen, og nu er det vor Sag, at optage dem og godkjende, hvad vi selv have gjort, medmindre vi ville tage Fornuften fangen og gjøre, hvad der efter min Overbevisning vil være Ret imod hele Landet, nemlig at standse med Jernbaneanlægene paa Vestkysten af Sjælland. Dengang Jernbanevæsenet for omtrent 4 Aar siden var i sin Flor, kunde den daværende høitærede Finantsminister glæde os med at sige, at det hele jydsk Jernbanenet, dets Materiel inklusive, saa at sige var fuldbendt, saaledes at der ikke var flere Udgifter derved; men efter ikke ret mange Dages Forløb — lidt hen i Januar Maaned — maatte den høitærede daværende Finantsminister sände, at han havde gjort Regning uden Bæret, thi da var det, at alle disse jydsk Jernbaneprojekter kom frem, og at de ikke alene bleve modtagne af Thinget med en Slags Enthusiasme, men Thinget besluttede endog at gaa videre, nemlig at give en Bane,

som slet ikke var forlangt af Regjeringen, en Bane paa Vestkysten af Sjælland. Det blev dengang meget stærkt fremhævet af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Fenger), hvilken Urimelighed det egentlig var at ville anlægge en Jernbane af den Udstrækning og med den store Beføstning paa denne Kant af Landet. Han betegnede det Land, hvorigjennem man havde tænkt sig Jernbanen, saaledes: Paa den ene Side Havet og Sandflitter, paa den anden Side Lynghede, og dert havde han fuldkommen Ret. De fleste Medlemmer her vide meget god Befked med Ringstøbing Amt og vide altsaa, at det er henved 82 Kvadratmil stort, har 18,300 Tdr. Hartorn, 900 Mennesker pr. Kvadratmil osv.; det er Allosammen bekendte Størrelser. Her er vist ogsaa mangfoldige Medlemmer tilstede, som vide, hvilken Færdsel der nu spores paa de fortræffelige Chausseer, som her findes, thi lad mig ikke glemme at sige, at hele Sjælland er forsynet med det mest udmærkede Net af Landeveie, udstyrede med en Lurus, som overgaar Alt, hvad jeg har set nogetsteds, jeg mener navnlig med Hensyn til Drove, idet man ikke har kunnet notes med Mindre end de skjønneste hugne Steine over selv de mindste Vandløb. Der er altsaa af Statskassen anvendt overordentlig Meget paa denne Del af Landet. Komme vi Syd paa, forbedres Landet noget, men dog ikke anderledes, end at Ribe Amt med sine 61 Kvadratmil kun har 1081 Mennesker pr. Kvadratmil. Det er nødvendigt at fastholde de Tal, jeg her nævner, for at faae en klar Forestilling om, hvad det vil sige at give den Del af Sjælland et yderligere Færdsmiddel, nemlig en hel Jernbane. Der er, saavidt jeg kan skjønne, ikke nogen skjellig Grund til at gjøre det; der er ingen Grund til at formode, at det kan være til nogen alvorlig Nytte for den Del af Landet. Jeg nævnte før, at Landeveiene ere meget lidt befærdede, og jeg har selv tilligemed flere Venner forsøgt, hvad der kunde komme ud af at observere de Kjørende, Gaaende og Ridende paa disse Veie, men vi kom til et noget fattigt Resultat, som jeg omtrent kan udtrykke ved at sige, at vi paa Veien fra